

MISKOLCZI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Egész évre 12 kor.
Fél évre 6
Negyed évre 3
Egyes szám ára 4 fillér. — Kapható minden hírlapelárusítónál.

Vidékre: Egész évre 16 kor.
Fél évre 8
Negyed évre 4

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. KOVÁCS JÓZSEF

SZERKESZTŐ:

HUBERTH JÁNOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-utca 34-ik szám, SZELENYI és TARSA könyvnyomdája
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, továbbá az előfizetések
hirdetések és felszólalások intézendők.

Telefon 62.

Telefon 62.

Ha a föld mozog...

Miskole, február 18.

(bj.) A téli palotában nagy az ijedelem. — A táviratokból, amelyeket Pétervárról küldhetnek az újságírók, ez érezhető ki. A fehér palotában félnek. Remegnek az erősnek látszó kezek, amelyek vaserővel szoritják össze az orosz nép testét. Ijedeznek. A háboru, amelyet ők keltettek, kiriasztotta lelkük kicsinyességét.

A cár retteg. Amit cselekszik, azt finoman elővigyázatosságnak nevezik, valójában félelemnek. Elővigyázatosság például, hogy hatvan orosz újságíró küld Szibériába. S elővigyázatosság, hogy még mindig nem mozgósít bent Oroszországban, holott teljes hónap kell ahoz, hogy Moszkvától a Jalu partjáig jusson az orosz sereg.

Ez az elővigyázatosság — közelebből nézve a dolgokat — nagyon szükséges. A cár helyzete nehéz. S nehéz az egész cári udvaré. Veszedelemes. Bajos a megoldást megtalálni. —

Könnyen baj és végzetes eset lehet ugyanis egy csekélyke félretekintésből is.

Ahogy ugyanis a háborura vonatkozó híradásokat olvassuk, keresve kutatjuk, hogy hol vannak az orosz nép harci kedvére vonatkozó dokumentumok? Hol a mámorító győzelemvágy? Hol a lelkesült nép? Hol a lelkesült ország? Hol a nemzeti érzés föllobbanása? Hol a küzdeni vágyás fölerjedése? Hol az orosz-lán hátorság? Hol a hadsereg lelkesítő ereje?

Sehol. Sivatat, kiholt sivatat lelkének némasága árad ki a táviratokból. Sehol a nép meleg lehelete. Sehol a nemzeti érzület erős föllobbanása. Sehol az orosz erő fölwillanása. Nem nyilvánul a faji szellem. Csupán fagyos, hideg lehelet árad elő. A kényszer, a szükség, a parancs szava hallik. Lelkesítő harcriadal nem harsog az égbe.

A fehér cár érzi ezt. S vele a környezete. Megértik, hogy mit jelent, amikor a moszkvai tanács megtagadja a háboru

költségeihez való hozzájárulást. Ez a nép szava. Olyan hang, amely a szivekből jön. S kihallik belőle a gondolat. Ez a háboru — így érti ez a tagadó határozat — nem a mi ügyünk. Az orosz nemzetnek semmi köze hozzá. Mi dolgunk sincs a japánokkal. Ami történik, az az orosz cár ügye s nem a mienk. Amit cselekszenek, végezzék s intézzék maguk. Ne a mi pénzünkön, a mi vérünkön. Azon, amit mi szereztünk véres verejtéssel s azon, amely a hazáé s nem a cáré. Az orosz nép nem akar háborut; ez békét akar, nemzeti szellemet óhajt és szabadságot.

Ezt sejteti az a moszkvai határozat, amiért a cár dühöng s ezt akarták bizonyára kifejezni írásban azok az újságírók, akiket most Szibériába küld a cár. A nemzeti gondolat kifejezése ez a némaság, ez a csönd s ez a vele járó cári cselekedet.

A téli palotában érzik a lelkeknek irántuk való ilyes sivárságát a magas szívek. S érzik,

hogy szerte Oroszországban más, új s nemes érzelmek lobbantja lángra a szíveket. A hazaszeregetet, a szabadság s a nemzeti lelkesedés érzete. Az, ami lángot vet és nem a háboru iránt való lelkesedés.

... S ha az a nép megmozdul és ki is fejezi azt, amit gondol? Ha ki mondja, amit érez, hogy nem tűri egy szabad népnek elnyomását, amikor neki magának sincs szabadsága? ... Ha föltámad a zsarnokság ellen s kimondja szíve óhaját, lelke vágyakozását? ... Akkor a cári palotában valóra válik a rémdözsés oka.

Ha a föld mozogni kezd...

Föltámadnak Oroszország leköltött erői. A szabadság lelkesítő mámorja megtelíti a levegőt. S akkor az orosz nép ereje tudatára ébred. Megmozdul s megindul.

Utja nem oda vezet, ahova vezetői mutatnak. — Nem távol Ázsia modernné alakított állama felé mennek a nehéz léptek. — Csak a lelkek szárnyalása rohan

Megnyugvás.

Lemondtam már a földi jókról,
Nincs mit remélnem a valótól!
A vágy hatalma más világba von,
Hol enyhét talál a bu s a fájdalom.
Egykedvűn nézem a világot,
Nem hajszolok több csalfa álmat,
Büvös ábrándok virágos kora,
Vesztett ifjuság vissza nem tér soha.
Légy üdvözölve boldogabb kor,
Mikor a bánat csöndesen forr,
S eltemetve a szív mélyén marad
Sakiegettszemből nem foly könyvpatak.
Elkészülve az utra, várom,
Mikor int majd az örök-álom,
Hogy rám szakadjon mélyeséges árnya
És elpihenjek a nagy éjszakába.

Herczeg Jenő.

A pólai barlang remetéje.

— A „Miskolci Napló” tárcája. —

Isztriának szirtes sziklái közt,
egyik dombon ott, ahol a pólai Fost
San Michele áll, a jó borra való re-

ményében szolgálatkész olasz, mint kiváló nevezetességet mutat egy barlangot, egyszerű, szakadozott üreg, nem is igen volna érdemes a megtekintésre, ha — multja nem volna. A barlang egyik oldalán sárból tapasztott padka van. Ez is omladozik. — Hej, pedig hajdanta nagy szerepe volt ennek az ágynek. Ágyul szolgált. Királyi ágyul. Magyarország felkent, koronás királya nyugtatta rajta fáradt tagjait. Itt is végezte hányatott életét, mint egyszerű, szegény remete... mondhatnók koldus.

Király és koldus! Mily ellentétek és még is a sors kiegyenlítette ezt az ellentétet. Akit aranybölcsőben ringattak s akinek születése felett egy ország milliói ujjongottak, az mint alamizsnából élő, egyszerű remete, mindenkitől elhagyatva egy sötét barlangban, tapasztott ágyon végezte életét.

Hol volt, hol nem volt, szólt a néprege, volt egyszer egy király, úgy hívták, hogy Salamon. Egy nagy és harcias nemzet felett ural-

kodott abban az időben, amikor kard adta a hatalmat s a sima diplomácia minden fortélyánál többet érték a vitézek acélkarjai s a hadi ménnek fürgé lábai.

A Salamon király vitézei pedig magyar vitézek voltak: Azoknak a karjai aztán valóban acélból valának, azokkal meghódíthatta volna Salamon király az egész Európát, ha megértette volna, hogy hogyan kell bánni a magyarral. De nem értette meg. Pártviszályt teremtett az országban. Idegenekkel vette körül magát, idegen haderővel akarta leigáznai a saját nemzetét... célját nem érte el, de elérte őt a végzete...

Pedig derék vitéz volt. Bátor és jó harcos s e mellett kiváló hadvezér. Valóban jobb sorsot érdemelt volna.

A moralista történetírók azt mondják, hogy az esküszegés volt minden szerencsétlenségének oka, ezzel ellentétben az oknyomozó történelem azt bizonyítja, hogy a nagyzás és kevélység fosztották őt meg ko-

ronájától Nem értette meg, hogy csak akkor lehet nagygyá, hogy ha nemzete is nagy és hatalmas. Korlátlan ur akart lenni Európa akkori uralkodói példájára és ez elfordította tőle az alkotmányért rajongó nemzet szeretetét. És Salamon, midőn látta a nemzet elhidegülését, az okot nem magában, hanem Géza hercegen kereste s e miatt ezt és családját üldözőbe fogta.

A nemzet az üldözött pártjára állott és azután jött háboru háborura és Salamon, ki az uralomért a németnek elígerte, majd pedig Erdélyt Kőtesk bessenyő vezérnek elseftelte, a kisvárdai szerencsétlen csata után maga is — ország nélkül maradt. Futnia kellett országából, mert itt-hon már nem volt maradása.

És ezután a büszke magyar királyból közönséges martalóc lett. Cselgú bessenyő vezérrel lépett cimboraságra és egy nagy rabló csapatot szervezve, pusztították és rabolták a gazdag görögország gazdag városait.

A martalóc hadat azonban, mikor

Szelényi és Társa

Könyvnyomdája és Könyvkötészetében

Széchenyi-utca 34. szám. (A színházszemben)

bármily könyvnyomdai munkák: lakadalmi és béli meghívók, körlevelek, falragaszok, árjegyzékek, zárszámadások, táblázatok, kimutatók, művek, levélpapír és borítékok, czimkártyák, számlák, gyászjelentések, czimké, névjegyek és itt fel nem sorolt egyszerű avagy több színben nyomandó munkák a legjutányosabb árak mellett és a legcsinosabb kivitelben készülnek.

Iskola-könyvek félvászon kötése 20 fillértől feljebb.

el a hazából: ide, nyugatra. Oda, ahol szabadság, kultúra, műveltség s nemzeti élet van.

Félő a cárnak, hogy ez lesz az új út, amelyre az országot. Annak a nehézkes, erős és hatalmas népnek azonban csak így lehet jövője tudatára ébrednie. Másként nem. Csak így alapítja meg jövőjét. A nemzetek jövője ugyanis más s nem azonos az uralkodó családdal.

A nagy némaság, ami a háboru hírére Oroszországot eltölti, ezeket sejteti. Ha így lesz, nagy tanulságok vonhatók majd le belőle. Első sorban az, hogy a hadsereg tömege nemzeti lelkesedés nélkül nem győzhet. Szív, lélek s nem parancs kell a háboruhoz.

Ha a föld megmozdul... új színjáték játszódik le előttünk. Nagy, érdekes, bonyodalmas és drámai színjáték. A hatvan újságíró, aki Tobolszkba tart, büszke s magasra tartja a fejét. Mind hőse a színjátéknak. Tragikus hőse. S mégis a cár, a zordon, a magabaszállott, a szomorú. Pediglen ő az, aki cselekedtet.

... Amíg a föld megmozdul...

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

- Febr. 20. Kereskedők táncmulatsága a Horváth-szálladában.
Febr. 21. A közművelődési egyesület felolvasása.
Febr. 25. Városi közgyűlés.
Febr. 27. Az izr. nőegylet házi estélye a Koronán.
Febr. 28. A Borsod-Miskolci Gőzmalom közgyűlése.
Márc. 12. Az ág. ev. nőegylet teaestélye.
Június 5. A Borsodmegyei Vendéglős-Egylet virág-ünnepe.

Kossuth emléke. Márciusban lesz tíz esztendeje annak, hogy a magyar szellem legnagyobb óriása, Kossuth Lajos elköltözött a földről s ezt az emlékünnepet méltóan készülnek meg-

betelt a pohár, tönkre verték a görögök. Maga Salamon azonban megmenekült. Áruhában, mint kolduló barát bujdosott ezután. Végig barangolta saját országát, mindenütt alamizsnával tartotta fenn magát. Amerre járt, amerre ment, mindenütt kutatta, kereste a saját hivat. De nem talált csak egyetlen egyet sem. Ekkor már Magyarországon László uralkodott, akinek nevét mindenki áldotta, míg a Salamonét mindenki csak átokkal említette.

És ez a tapasztalat törte meg a Salamon király lelkét annyira, hogy félrevonuljon a világtól. És ez a tapasztalat ismertette meg vele az ő nagy vétkét, mit nemzete ellen elkövetett.

Ezt akarta ő, mint egyszerű remete levezekelni a sötét barlangban. Ezért imádkozott ő a kardja markolatából készített feszület előtt oly buzgósággal, hogy még most is szentnek tiszteli őt a — borra valóért lelkesülő — pólai olasz.

Pogonyi Nándor.

ülni az ország minden részében. A fővárosban már megalakult a Kossuth gyászünnepélyt rendező bizottság, amely most lelkes hangú fölhívást intéz a magyar ifjakhoz, miként ünnepeljék Kossuth Lajos halálának tizedik évfordulóját.

Eljegyzés. Nadel Ede Edelényből f. hó 16-án tartotta eljegyzési ünnepélyét Appel Emánuel helybeli kereskedő kedves és szeretetreméltó leányával, Fánikával.

Halálozás. Sulyos csapás érte Cathry Ferencet, a miskolci szin-társulat titkárát. Bátyja, Cathry Arthur bankhivatalnok Budapesten hirtelen elhunyt.

A közművelődési egyesület felolvasása. A borsod-miskolci közművelődési egyesület — mint jeleztük — f. hó 21-én, vasárnap délután 3 órakor tartja február havi felolvasó ülését a vármegyeház nagytermében. A felolvasó ülés tárgysorozata a következő: 1. Versek, irta és felolvassa Faragó József. 2. Ilike szóni tanul, irta és felolvassa Ender szegi Jolán (Bende Andorné). 3. Az orr és fül ápolásáról, irta és felolvassa dr. Halász Henrik.

Közyűlés. A filokszera ellen védekező első miskolci egyesület XIII. évi rendes közgyűlését 1904. március 6-án d. u. 3 órakor a miskolci hitelintézet helyiségében tartja meg, melyre a t. részvényeseket az igazgatóság tisztelettel meghívja.

Eső. Február közepén vagyunk és arról kell hírt adnunk, hogy egész nap zuhog az eső. Aztán nem afféle hóval vegyes téli esőről van szó, hanem — ugyszólván — „szabályszerű” tartós, sűrű országos esőről. Október vagy november hónapban sem tapasztalhatunk stilszerűbb esőt. A „stilnek” tudható be az is, hogy a Széchenyi-úton, a Sötét-kapu előtt délben rögtönzött árvíz képződött. Egész tenger állott ott a villamos vasut pályatestje körül és merész fantáziával megáldott honfiak már tengericsatát vártak. Alakultak rögtön japán és orosz pártok és a tengericsata nagyobb valószínűség okáért a cipészipar egyik kezdőnövényeként, egy vállalkozó szellemű szusterinast belelöktek a vízbe. Egyéb-ként pedig az eső egész nap esett és a csuf időjárás sok kalamitást okozott.

A M. Á. V. reformálása. A tegnapi minisztertanács — egy értesülés szerint — az államvasutak adminisztrációjában esz-közlendő reformok dolgában is döntött. Az újítás a központi igazgatás nagymérvű decentralizációját és az üzletvezetőségek hatáskörének kibővítését célozza, ami jelentékeny megtakarításokkal fog járni. A kereskedelmi miniszter az adminisztráció egyszerűsítésénél a porosz mintát vette alapul.

Öreg ember nem vén ember. Az őszi verőfényben sütkérező ember

olykor-olykor visszatekint a fiatalság virágos esztendeire, végig simítja ezüstös fürtjeit és elhitegeti magát, hogy ő benne még van tűz és láng s az élet egyik legszebb kötésére, a házasságkötésre még nem vén ember. Két ilyen öreg, de nem vén miskolci embernek lángolt fel most a szíve s az őszi fellángolásnak a vége házasságkötés lesz. Az egyik házassulandó ötvennégy éves. Ez egy husz éves leányt fog boldogítani. A másik hetven esztendővel a vállán egy ötvenhét éves leányt vezet az oltárhoz. Ötvenhét éves leány! Kévé fantasziával színes, romantikus mesét lehetne erről írni. Mert ha a szívek hetven és ötvenhét év után találkoznak, ott a romantikának feltétlen nagy szerepe van. Ezuttal elhallgat a meseíró s a krónikus beszél, aki feljegyzte ezt a két érdekes hymen hirt. Hiába, a szerelem nincs kisajátítva a fiatal számára. Abba a bizonyos verembe épp úgy beleesnek a hetven éves derűs fejű agastyánok, mint az alanyi verseket író, reménytől duzzadó keblű első éves jogászok.

Lemondás. Mint illetékes helyről értesültünk, Zofáhl Julia, a városi zeneiska énektanárnője, ezen állásáról lemondott. A jeles énektanárnő távozását őszintén sajnáljuk, annyival is inkább, mert zenedei működése mellett több nyilvános hangversenyen művészi énekével a miskolci közönség osztatlan tetszését megnyerte és távozásával zenei életünket is veszteség éri.

A kereskedők és kereskedő ifjak táncestélye iránt érdeklődőknek tudomására hozzuk, hogy az alkalmi prológót Kondráth Ilona akadályoztatása folytán, maga a szerző, dr. Nógrádi József fogja szavalni.

Drágulnak a lakások. Miskolcon legujabban a lakásviszonyokról esik a legtöbb beszéd. Halatlan mizériák vannak ezen a téren. Kisebb lakások alig kaphatók s ha mégis akad, az ára szegény embernek egyszerűen megfizethetetlen. Munkáslakást megéppenséggel nem lehet kapni s talán épp a városnak kellene valamiképpen gondoskodnia, hogy a munkás-családok megfelelő lakáshoz jussanak.

Megcsipett zsebtolvaj. Elek Péterné szakácsnő zsebéből tegnap reggel a Széchenyi-téri piacon Gróti Pál 19 éves csavargó kilopta 46 koronával bélelt erszényét. A zsebmetszőnek azonban nem volt szerencséje, mert az utolsó pillanatban az erszény kiesett a zsebéből. Az ezüstpénz csörrenésére maga Elek Péterné is hátra fordult, mire a tolvaj futni kezdett. Grótinak nem sikerült elmenekülni, mert többen utána szaladtak és el is fogták. A rosvolt mu tu csavargót a rendőrség letartóztatta.

Késelő legények. Hétfőn, ahogy tudósítónk írja, Szemere község határában több legény összeverekedett s a verekedésnek több rendbeli súlyos sérülés volt az eredménye. — Délután mintegy 10 legényből álló csapat kiment a falu határában levő rétekre, hogy ott, mivel szép idő

volt, játszódjanak. — E játszás azonban véres verekedéssel végződött. Javában folyt a játék, amikor az egyik legény, Nagy István valami fölött összeszólalkozott Firák Jánossal. Eleinte csak szóval civődtek, hanem aztán késhegyre mentek. Firák oda kiáltotta Nagynak, hogy tolvaj, gazember, mire ez előrántotta a kését és rárontott. A kés először a karjába döfte, majd másodszor a nyakába. Ha a többi legény közbe nem veti magát, a dühöngő legény még halálra sebzí különben jó pajtását. — A sérültet hazaszállították a lakására, a késelő legényt följelentették a községi elöljáróságnál.

Rendőri krónika. Kozma András esztergályos panaszt emelt a rendőrségen, hogy mára virradó éjjel ismeretlen tettes Arany János-utcai lakásáról egy ezüst órát elloptott. — Bodor József lakatos jelentést tett a rendőrségen, hogy Kende Erzsébet nevű cselédje az éjjel mintegy 200 korona értékű ruha és fehérneműt elloptott és megszökött. A rendőrség nyomozza a tolvaj cselédleányt.

Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni, Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei átjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 33, mindenkinek ingyen megküldi. A kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképességgel bíró, fajtiszta magvak árai alacsonyok, Különösen föl- emlitendők az impregnált takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabnafélék dús választéka.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Heti műsor.

Csütörtök: **Szép Heléna**, operett.
Péntek: **Vasgyáros**, szimű.
Szombat: **Vándorlegény**, operett.
Vasárnap: d. u. **Aranyvirág**, operett.
este: **Vándorlegény**, opr.

Primadonnákról.

Egy nyájas olvasó kérdezi:

— Ha Garzó Adél vagy Tarnay Leona egy enyhe februári délután kijelentenék, hogy Németh József színházában többé nem lépnek fel, mert Németh bizonyos szerepet elvett tőlök, becses lapjuk is kilenc hasábon tárgyalná az esetet, mint azt most a legujabb Küry-távozás alkalmából a fővárosi lapok teszik?

Erre a kérdésre a válasz az, hogy valószínűleg mi is követnénk a fővárosi példát. Valószínűleg mi is kellő garnirunggal látnánk el a nagy esetet. Miért? Mert nekünk is lényeges az, hogy előfizetőink jónak tartsák ujságunkat, nekünk is fontos az, hogy a közönség ujságunk elolvasása után kijelentsen:

— Na, ez a Garzó ügy igazán érdekes!

Mert szíves és nyájas olvasó akármilyen elmés is öncélzása, bármint akart is egy oldalvágást adni ezzel az ujságoknak és a közönségnek egyszerre, vallja be, hogy ebben az országban száz- meg